

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ» ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Факультет початкової освіти та фізичної культури
Кафедра теорії та методики фізичної культури

Олеся ДИШКО

Методичні рекомендації до самостійної роботи
з ОК «ОСНОВИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Луцьк 2026

УДК 378.04:338.48

Рекомендовано до друку вченою радою факультету початкової освіти та фізичної культури КЗВО «Луцький педагогічний інститут»
(протокол № 8 від 20.01.2026)

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури КЗВО «Луцький педагогічний інститут»
(протокол № 6 від 12.01.2026)

Розробник:

Олеся ДИШКО – доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури

Рецензенти:

Олена ТОМАЩУК – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри теорії фізичного виховання та рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки,

Ірина КЛІШ – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури КЗВО «Луцький педагогічний інститут»

Дишко О.Л. Методичні рекомендації до самостійної роботи з ОК «Основи науково-педагогічних досліджень». Луцьк, 2026. 24 с.

Методичні рекомендації до самостійної роботи з освітнього компонента «Основи науково-педагогічних досліджень» спрямовані на формування дослідницької та професійної компетентності майбутніх учителів фізичної культури та охоплюють систему взаємопов'язаних тем, що відображають ключові етапи організації педагогічного дослідження: від усвідомлення ролі дослідницької діяльності та принципів академічної доброчесності, аналізу етичних вимог і обґрунтування актуальності проблеми до розроблення структури дослідження, пошуку й критичної оцінки наукових джерел, створення інструментарію збору даних, проектування педагогічного експерименту, проведення моніторингу фізичної підготовленості школярів і застосування методів математичної статистики, а також підготовки та оформлення студентської наукової роботи відповідно до академічних вимог; матеріали рекомендацій орієнтовані на поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю, розвиток аналітичного мислення, вміння працювати з інформацією та підготовку студентів до ефективного застосування дослідницького підходу у професійній діяльності.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Самостійна робота 1. Опрацювання ролі дослідницької діяльності вчителя фізичної культури в закладі загальної середньої освіти та принципів академічної доброчесності у професійній діяльності.....	6
Самостійна робота 2. Аналіз етичних вимог до проведення педагогічних досліджень із учнями в процесі фізичного виховання.....	7
Самостійна робота 3. Розроблення логіки та структури педагогічного дослідження відповідно до вимог Нової української школи.....	9
Самостійна робота 4. Обґрунтування актуальної проблематики дослідження у сфері фізичної культури школярів.....	10
Самостійна робота 5. Здійснення пошуку, аналізу та критичної оцінки наукових і методичних джерел та відкритих освітніх ресурсів.....	11
Самостійна робота 6. Розроблення інструментарію педагогічного спостереження та анкетування учнів у шкільній практиці.....	13
Самостійна робота 7. Проектування педагогічного експерименту з фізичної культури в умовах закладу загальної середньої освіти.....	15
Самостійна робота 8. Складання програми тестування та здійснення аналізу результатів моніторингу фізичної підготовленості школярів.....	16
Самостійна робота 9. Застосування методів математичної статистики для обробки та інтерпретації результатів педагогічного дослідження.....	18
Самостійна робота 10. Підготовка та оформлення студентської наукової роботи з дотриманням академічних вимог.....	20
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	22
ЛІТЕРАТУРА.....	23

ВСТУП

Сучасна система загальної середньої освіти орієнтується на формування компетентного, соціально активного, фізично та психічно здорового здобувача освіти, здатного до самореалізації, критичного мислення та відповідального ставлення до власного розвитку. У цьому контексті особливої актуальності набуває підготовка вчителя фізичної культури, який володіє не лише професійними знаннями та практичними вміннями, але й здатний здійснювати науково-педагогічну діяльність, аналізувати освітній процес і впроваджувати інноваційні підходи до його вдосконалення.

Освітній компонент «Основи науково-педагогічних досліджень» спрямований на професійну підготовку майбутніх учителів фізичної культури до організації та проведення педагогічних досліджень у сфері фізичного виховання школярів. Вивчення дисципліни передбачає оволодіння методологією наукового пошуку, принципами академічної доброчесності, методами збору й аналізу емпіричних даних, а також формування здатності до інтерпретації результатів досліджень і їх практичного застосування в освітньому процесі.

Важливу роль у засвоєнні змісту освітнього компонента відіграє самостійна робота студентів, яка сприяє поглибленню теоретичних знань, розвитку критичного мислення, формуванню дослідницьких умінь і навичок роботи з науковою інформацією. Самостійна діяльність здобувачів освіти є невід'ємною складовою професійної підготовки, оскільки забезпечує їх готовність до вирішення складних педагогічних завдань у реальних умовах освітнього процесу.

Методичні рекомендації до самостійної роботи розроблено з метою структурування навчального матеріалу, визначення змісту та обсягу завдань для самостійного опрацювання, а також окреслення форм поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів. Зміст рекомендацій побудовано відповідно до логіки освітнього компонента та охоплює взаємопов'язані теми, що відображають як методологічні засади дослідницької діяльності, так і практичні аспекти організації педагогічних досліджень у фізичному вихованні.

Навчальний матеріал, передбачений для самостійного опрацювання, вноситься на підсумковий контроль поряд із матеріалом, який вивчається під час аудиторних занять. Основними формами контролю є тестування, виконання індивідуальних і групових завдань, підготовка презентацій, аналіз наукових джерел, усні відповіді та виконання дослідницьких проєктів.

Самостійна робота здобувачів освіти передбачає:

- підготовку до лекційних і практичних занять;
- виконання індивідуальних завдань упродовж семестру;
- опрацювання окремих тем освітнього компонента, винесених на самостійне вивчення;
- підготовку до модульного та підсумкового контролю;
- виконання завдань дослідницького характеру;
- участь у науково-дослідницькій діяльності, студентських гуртках, семінарах;
- підготовку до участі в науково-практичних конференціях, конкурсах та олімпіадах;
- підготовку до написання курсових робіт та інших видів наукових робіт.

Таким чином, самостійна робота у межах освітнього компонента «Основи науково-педагогічних досліджень» сприяє формуванню дослідницької компетентності, розвитку аналітичного мислення та підготовці майбутніх учителів фізичної культури до ефективної професійної діяльності в умовах сучасної школи.

Самостійна робота 1

Тема 1: Опрацювання ролі дослідницької діяльності вчителя фізичної культури в закладі загальної середньої освіти та принципів академічної доброчесності у професійній діяльності

Мета самостійної роботи: поглибити знання студентів про сутність і значення дослідницької діяльності вчителя фізичної культури в закладі загальної середньої освіти, сформулювати уявлення про її роль у підвищенні ефективності освітнього процесу, а також ознайомити з принципами академічної доброчесності як основою професійної та наукової діяльності з метою підготовки до активної участі в практичному занятті.

Завдання самостійної роботи:

1. Опрацювати науково-методичну літературу щодо сутності дослідницької діяльності вчителя фізичної культури та її ролі в освітньому процесі.
2. Ознайомитися з особливостями дослідницької діяльності в умовах Нової української школи та визначити її значення для професійного розвитку вчителя.
3. Вивчити основні принципи академічної доброчесності та етичні вимоги до проведення педагогічних досліджень.
4. Проаналізувати приклади порушень академічної доброчесності та визначити шляхи їх попередження у професійній діяльності вчителя фізичної культури.
5. Підготуватися до обговорення питань практичного заняття.

Питання для самостійного опрацювання та підготовки до практичного заняття:

1. У чому полягає сутність дослідницької діяльності вчителя фізичної культури?
2. Яка роль дослідницької діяльності у професійній діяльності педагога?
3. Які завдання виконує вчитель фізичної культури як дослідник?
4. Які особливості дослідницької діяльності в умовах Нової української школи?

5. Які основні напрями педагогічних досліджень у фізичному вихованні школярів?
6. Які методи дослідження використовуються у фізичній культурі?
7. Що таке академічна доброчесність?
8. Які принципи академічної доброчесності повинен дотримуватися вчитель?
9. Які види порушень академічної доброчесності існують?
10. Як забезпечити дотримання академічної доброчесності у педагогічній діяльності?
11. Яке значення має академічна доброчесність для майбутнього вчителя фізичної культури?
12. Як результати педагогічних досліджень можуть впливати на якість освітнього процесу?

1. Підготуйте есе на тему: «Роль дослідницької діяльності вчителя фізичної культури в умовах Нової української школи та значення академічної доброчесності у професійній діяльності».

Дайте відповідь на питання:

👉 Чи повинен кожен учитель бути дослідником? Чому?

Самостійна робота 2

Тема 2: Аналіз етичних вимог до проведення педагогічних досліджень із учнями в процесі фізичного виховання

Мета самостійної роботи: сформулювати уявлення про принципи академічної доброчесності та педагогічної етики у фізичному вихованні, а також розвинути вміння застосовувати етичні норми у професійній діяльності з метою підготовки до активної участі в практичному занятті.

Завдання самостійної роботи:

1. Опрацювати науково-методичну літературу щодо етичних засад педагогічних досліджень у фізичному вихованні.
2. Ознайомитися з основними принципами академічної доброчесності та педагогічної етики у роботі з учнями.

ЛІТЕРАТУРА:

Базова:

1. Костюкевич В. М., Шинкарук О. А., Воронова В. І. та ін. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Фізична культура і спорт»: навч. посіб. Київ: Вид-во «Олімпійська література», 2018. 528 с.
2. Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту курсової роботи для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) / автори-упорядники: Т. В. Гнітецька, Н. А. Деделюк, Н. О. Белікова, О. Г. Томашук, С. П. Козіброцький; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк, 2022. 50 с.
3. Михайлова Н. Д. Основи науково-дослідницької діяльності студентів з фізичного виховання і спорту: навч.-метод. посіб. Київ, 2018. 146 с.
4. Основи науково-дослідної роботи у фізичній культурі: навч. посіб. / С. П. Козіброцький, Н. О. Белікова, Н. А. Деделюк та ін. Луцьк, 2024. 228 с
5. Сергієнко Л.П. Технології наукових досліджень у фізичній культурі: підручник для студентів вищих навчальних закладів: у 2 кн. Кн. 1. Тернопіль, 2014. 496 с.
6. Сергієнко Л.П. Технології наукових досліджень у фізичній культурі: підручник для студентів вищих навчальних закладів: у 2 кн. Кн. 2. Тернопіль, 2015. 900 с.

Допоміжна:

1. Белікова Н. О., Кіндрат В. К., Індика С. Я., Дишко О. Л., Беліков О. В. Анкетування як технологія вимірювання якості освітніх послуг у вищій школі. *Природнична освіта та наука*. Рівне, 2024. № 1. С. 5-11. <https://doi.org/10.32782/NSER/2024-1.01>
2. Денисенко Н.Г., Борбич Н.В., Дишко О.Л., Федорчук О.Ю., Смолюк А.І. Науково-дослідницька робота як складова підготовки вчителя нової української школи (міжпредметний підхід). *Вісник науки та освіти*. 2025. № 3(33). С. 902-916. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3\(33\)-902-916](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3(33)-902-916)
3. Денисенко Н.Г., Дишко О.Л., Кліш І.С., Подолук С.М. Неформальна фізкультурна освіта як складова формування професійних компетентностей майбутніх учителів фізичної культури. *Інноваційна педагогіка*. 2025. Випуск 79. Том 1. С. 163-168. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/79.1.30>
4. Дишко О.Л. Формування культури академічної доброчесності у майбутніх фахівців фізичної культури. *Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід: збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Суми, 12-13 травня 2022 року). Суми, 2022. С. 107-110.
5. Дишко О.Л., Борбич Н.В., Яцик Т.О. Проблеми інтеграції наукових досліджень у процес підготовки здобувачів вищої освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2025. № 217. С. 108-113. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-217-108-113>
6. Дишко О.Л., Косинський Е.О., Яцик Т.О. Проблема готовності до застосування інноваційних технологій у методиці фізичного виховання *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія»*. 2025. Вип. 7. С. 48-54. <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2025-1.07>
7. Іваненко О.В., Худолій О.М. Проблеми планування процесу вивчення дисципліни. Основи наукових досліджень. *Теорія та методика фізичного виховання*. 2008. №1. С.19-28.
8. Кічук С.Ф. та ін. Методичні основи науково-дослідної роботи у фізичному вихованні та спорті: Навч. посібник. Тернопіль, 1998. 68 с.
9. Круцевич Т.Ю., Вороб'єв М.І., Безверхня Г. В. Контроль в фізичному вихованні дітей, підлітків і молоді. Київ, 2011. 244 с.
10. Михайлова Н. Д., Ареф'єв В. Г. Математична статистика: навч.- метод. посіб. Київ: Вид-во «Міленіум», 2020. 208 с.

11. Міністерство освіти і науки України. (2016). Концепція Нової української школи. Київ: МОН України. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

12. Про авторське право і суміжні права: Закон України [№ 703-IX від 16.06.2020, ВВР, 2020, № 45, ст.387]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3792-12#Text>

13. Olesia Dyshko, Natalia Bielikova, Anatolii Tsos, & Eduard Kosynskyi. The influence of the educational process on the psychological state of students and teachers in Physics Culture and sports during the war. *Slobozhanskyi Herald of Science and Sport*. 2024. 28(3), 102-107. <https://doi.org/10.15391/sns.v.2024-3.001> (Видання внесено до міжнародної наукометричної бази Scopus)

Інформаційні ресурси

1. Закон «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.-ua/laws/show/1556-18>.

2. Курсові роботи. URL: <https://ipc.in.ua/struktura/kzvo-lutskyj-pedahohichnyj-koledzh-vor/fakultety/fizychna-kultura/kafedry-fakultetu/kafedra-fizychnoi-kultury/kursovi-roboty-fk/>

3. Міністерство освіти і науки України. Наука. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nauka>.

4. Наука в олімпійському спорті. URL: <https://sportnauka.org.ua/ua/>.

5. Національна академія педагогічних наук України. URL: <http://naps.gov.ua/ua/>.

6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

7. Про новий стандарт «Бібліографічне посилання. загальні положення та правила складання» (ДСТУ 8302:2015). URL: <http://www.nas.gov.ua/publications/news/Documents/Radchenko-DSTU.pdf>